

9. SINIF 3. ÜNİTE İSLAM VE İBADET

İBADET: Sözlükte: Boyun eğmek , saygı göstermek , kulluk etmek anlamlarına gelmektedir.

Terim olarak: Kişinin kendisini yaratan Rabbine karşı verdiği nimetlere teşekkürünü saygısını ve bağlılığını göstermek amacıyla yaptığı davranışlardır.

*Allah'a sevgi, saygı, inanç ve bağlılık ibadetlerle ortaya konulur.

İBADET: Allah'a bağlılığın ifadesidir. Allah'ın iradesine boyun eğmedir.

Allah'a teslim olmaktır.

Allah'ın hakimiyetinin kabul etmenin simgesidir.

Allah'ın emir ve yasaklarını yerine getirmektir.

*Belirli zamanlarda, belirli şekillerde, belirli miktarlarda yapılan ibadetler bulunmaktadır.

İbadet 3 'e ayrılır: **Beden ile:** Namaz, oruç, kişinin bizzat yaptığı güzel davranışlar

Mal ile: Zekat, sadaka, kurban

Hem beden hem mal ile ; Hac

*Yaptığında kişiye ve topluma yararlı olan her türlü işlerde ibadet sayılmaktadır.

Okumak, yardım etmek, yalan söylememek, anne-babaya saygılı olmak, saygılı olmak, küçükleri sevmek vb. bütün güzel davranışlar ibadet sayılır.

İBADETLER ÖNEMLİDİR ÇÜNKÜ:

NAMAZ İbadeti ile ; Bir ve beraber olmayı, küs dahi olsa camide omuz omuza gelerek küslüklerin giderilmesine, kibirlenmemeyi öğretir. İnsanın yalnızlık psikolojisinden uzaklaştırır.

ZEKAT İbadeti ile ; paylaşmanın empati duygusunu geliştirmenin ve bu vesileyle bir ve beraber olmanın yollarını ortaya çıkartmaktadır.(zengin-fakir gibi)

ORUÇ İbadeti ile ; nefsi kontrol etme, kendinde bulunan kötü huyları ve özellikleri tutarak onlardan kurtulmaya sağlanması

HAC İbadeti ile ; her türlü insanı tek bir kıyafete büründürerek kibri yok etme bir arada olma bilinci verir.

KURBAN İbadeti ile; paylaşmayı , yardımlaşmayı öğreterek bir olma duygusunu artırır.

NOT: Her ibadetin bir amacı vardır. Allah'ın bizim ibadetimize muhtaç değildir. Yapılan ibadetler kişinin ahlaklı ve kendisine yararlı olmayı sağlamaktadır.

Soru 1. Aşağıdakilerden hangisi ibadet kapsamı içine girmez?

A)Yardım etmek B)İlim sahibi olmak C)Tebessüm etmek D)Abdestli olmak E)Riyakar olmak

Soru 2. "Ancak sana ibadet eder ve ancak senden yardım dileriz." (Fatiha/5.ayet)

Bu ayette ibadetle ilgili vurgulanan husus aşağıdakilerden hangisidir?

A)Yalnız Allah için yapılması B) İçtenlikle yapılması C)Bireysel olması D)Zorunlu olması D)Vakitli olması

Soru 3. "De ki Allah'ın dışında taptığınız şeylere tapmak bana yasak edildi. De ki ben sizin arzularınıza uymam; aksi halde yolumu şaşırırim, hidayete erenlerden olamam."(Enam-56.) Bu ayete göre ibadetler ;

I.Dini doğru yaşamak II.Örf ve adetlere bağlı kalmak III. Allah'ın emrini yerine getirmek amaçlarından hangilerini gerçekleştirmek için yapılır.

A)Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I - II E) I - III

İSLAMDA İBADET YÜKÜMLÜLÜĞÜ :

MÜKELLEF (Yükümlü) : Dinin emirlerini yerine getirmek ve yasaklarından kaçınmakla sorumlu tutulan kimse

Ef'al-i Mükellefin (Mükelleflerin fiilleri): Dinin yükümlü sayılan Müslümanların davranışları ve bunlarla ilgili hükümlerdir.

İslam dinine göre kişinin ibadetlerden (sorumlu - yükümlü) olması için;

 Akıllı olması Ergenlik çağına ulaşması Müslüman olması gerekir.

İbadetlerdeki yükümlülükler şu kavramlarla açıklanır: Farz , Vacip , Sünnet , Mendup , Mübah , Haram , Mekruh

İslamın yapılmasını istediği davranışlar: Farz - Vacip - Sünnet - Mendup

İslamın yapılmamasını istediği davranışlar: Haram - Mekruh

Yapıp yapmamakta serbest olduğu davranış: Mübah

FARZ: Allah'ın mükelleften açık ve kesin bir şekilde yapılmasını istediği fiillerdir. (Namaz,Oruç,Zekat,Hac)

FARZ 2' ye ayrılır:

Farz-ı Ayn: Mükellef olan her müslümanın kendisinin yerine getirmesi gereken farzdır. (Namaz - Oruç - Zekat)

Farz-ı Kifaye: Bazı mükelleflerin yerine getirmesiyle diğerlerinin üzerinden kalkan sorumluluklar (Cenaze nmz)

VACİP: Farz kadar kesin olmamakla beraber mükelleften yapılması istenilen farza yakın fiillerdir. (Fıtır sadakası, kurban kesmek, vitir namazı, bayram namazları)

SÜNNET: Hz. Peygamberin (s.a.v) farz ve vacipler dışında yaptığı kesinliği ve bağlayıcılığı olmayan ancak yapılması tavsiye edilen ibadetlerdir. (diş fırçalamak, teravih namazı kılmak gibi)

SÜNNET

Müekked Sünnet

Hz. Peygamberin (s.a.v) devamlı yaptığı, ancak çok az terk ettiği farz ve vacip dışındaki fiiller (Cemaatle namaz kılmak, abdest alırken ağza su vermek)

Gayri Müekked Sünnet

Hz. Peygamberin (s.a.v) farz ve vacip dışında bazen yaptığı bazen terk ettiği fiiller (Cuma namazına erken gelmek, güzel koku sürmek)

MENDUP: Yapılması güzel olan ve öğütlenen fakat yapılmadığında bir sakıncası olmayan fiillerdir. Mendup Müstehap olarak söylenir. (Sadaka vermek, kuşluk ve teheccüd namazı kılmak, farz orucun dışında tutulan oruçlar)

MÜBAH: Mükellefin yapıp yapmamakta serbest bırakıldığı fiillerdir. Yenilmesi ,içilmesi ,kullanılması veya yapılması ayet ve hadislerle yasaklanmamış olan şeyler mübah, helal ve caizdir. Kişi mübah olan bir fiili iyi niyetle yaparsa sevap kötü niyetle yaparsa günah kazanır.

HARAM: Allah'ın yapılması kesin olarak yasakladığı söz ve fiillere denir. Haram fiilleri işlemek büyük günahdır. (Allah'a şirk koşmak, fakirlik korkusuyla çocuk öldürmek, bir cana haksız yere kıymak, hırsızlık , giybet vb.)

MEKRUH: Hz. Peygamberin (s.a.v) yapılmamasını kesin ve bağlayıcı olmayan bir şekilde istediği fiillerdir.

MEKRUH

Tahrimek mekruh

Allah'ın yapılmamasını kesin olarak istediği ama kesin olmayan delillerdir.(harama yakın)

Tenzihen mekruh

Allah'ın kesin olmayan bir şekilde yapılmasını istemediği fiillerdir. (Helale yakın olan)
Örnek: Camiye giden kişinin soğan, sarımsak yemesi vb.

Soru1. Bir toplumda bazı insanların yapmasıyla diğer insanların üzerinden kalkan sorumluluk anlamına gelen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Farz-ı ayn   B)Sünnet   C)Mendup   D)Farz-ı kifaye   E)Mekruh

Soru2. Farz kadar kesin olmamakla beraber yapılması istenen davranışlara vacip denir. Aşağıdakilerden hangisi vacip kısmına giren kavramlardan birisi değildir?

- A)Kurban kesmek   B)Bayram namazı   C)Gezmek   D)Fıtır sadakası   E)Vitir namazı

İSLAMDA İBADETLERİN TEMEL İLKELERİ

- 1- NİYET   2- İHLAS   3- KURAN VE SÜNNETE UYGUNLUK

İbadetlerin Allah katında makbul olması için bu ilkelere uyulması gerekir.

NİYET: Allah'ın rızasını kazanmak arzusuyla kişinin fiile yöneldiği işlerdir.

- Niyet her şeyin başında yer alır.
- Niyet ibadete başlamadan önce yapılır.
- Niyet olmadan kılınan namazın, tutulan orucun, verilen zekatın hiçbir hükmü sevabı yoktur.

İHLAS: Samimiyet ve içtenlik. Kişinin ibadetlerinde sadece Allah'ın rızasını kazanmak için çıkar ve menfaat beklemeden yapmasına denir.

ÖRNEK: Bir kişinin inançta ihlaslı olduğunun göstergesi Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamasıdır. Kişinin amelde ihlaslı olduğunun göstergesi ise yaptığı eylem ve söylemlerini gösteriş (riya) içerisinde yapmaması sadece Allah'ın rızasını gözetmelidir.

KURAN VE SÜNNETE UYGUNLUK

İbadetlerin yalnızca Allah'ın emrettiği ve Hz. Peygamberin açıklayıp gösterdiği tarzda yapılması esastır. Başlıcaları namaz, oruç, zekat, hac gibi ibadetler Kur'an da açıkça emredilmiş , bu ibadetlerin nasıl yapılacağını ise Hz. Muhammed (s.a.v) açıkça göstermiştir.

Hiç kimse kendi arzusuna göre bir ibadet ortaya koyamayacağı gibi, Hz. Peygamberin uygulamalarına aykırı şekilde de ibadet edemez.

SÜNNET: Hz. Muhammed'in Müslümanlar için örnek teşkil eden davranışlardır

Hz. Muhammed'in sünnetinde Kuran dan temel ilkeler vardır.Bunlar;

- İtidal ilkesi
- Kolaylık ve güç yetirebilirlik
- İbadetlerde devamlılık esastır.

İSLAMDA İBADET VE AHLAK İLİŞKİSİ

İbadetler Allah'ın emri olduğu ve rızasını kazanmak için yapılır.

Bununla birlikte ibadetlerin bireysel ve toplumsal birçok faydası vardır.

Ayrıca ibadetlerin sağladığı sosyal yardımlaşma, dayanışma ve birlik toplumsal huzur ve mutluluk elde edilir.

AHLAK: İyi davranışlar sergileyerek kötü davranışlardan uzak olmaktır. Ahlak dinin en önemli meselesidir.

NAMAZ İLE

Kendimizi Allah'ın huzurunda hissederiz.

Böylece Rabbimizi sürekli hatırlar ve O'nu unutmayız.

Kötü iş ve eylemlerden uzak dururuz.

Zamanı planlı ve verimli kullanmayı öğreniriz.

Cemaatle kılmak bizi toplumsal açıdan bir ve güçlü kılar

ZEKAT İLE

Malımızın bir kısmını ihtiyaç sahiplerine veririz.

Böylece mal ve servet edinme tutkusundan kurtulur, imkanlarımızı iyiliğe harcarız.

İhtiyaç sahiplerini gözetmeyi öğrenir, bencillik ve cimrilikten korunmayı öğreniriz.

ORUÇ İLE

Yeme - içme arzusunu , şehvet ve öfke gibi güdülerimizi denetim altına alırız.

Öz denetim ve empati duygularımız gelişir, aç ve susuz insanların yardımına koşarız.

Kötülöklere karşı koyma ve onlardan uzak durma iradesi kazanırız.

Rabbimizin verdiği nimetlerin değerini anlar , şükreder ve nankörlük etmeyiz.

HAC İLE

Dünyevi makam ve mevkilerden sıyrılır, kul olma güzelliğini ve sadeliğini yaşarız.

Aynı gaye ve amaç için toplanan binlerce farklı yürekle bir oluruz.

Ahret'in provasını yapar ve kendimizi o güne hazırlayacak bir bilinçle hareket etmeyi öğreniriz

Günah ve hatalarımızdan tövbe edip yenilenir ve hayatımıza temiz bir sayfa açarız.

DUA İLE

Allah'a yöneliştir.

Bu yöneliş bize büyük bir manevi destek ve sıkıntılarla başa çıkma gücü sağlar.

Kur'an-ı Kerimde Allah'ın bize şah damarımızdan daha yakın olduğu ve dualarımıza icabet ettiği belirtilir.

ŞÜKÜR İLE

Allah'a olan hayranlık , minnet ve sevgimizi gösterir nankörlükten olmayız.

Allah da kulunun kendisine yakınlığını ve samimiyetini karşılıksız bırakmaz.

Şükredenin emeğini boşa çıkarmaz; maddi manevi nimetini artırır, bereketli kılar.

ZİKİR İLE

Dünyanın sıkıntılarına karşı metanetimizi yitirmeyiz.

Dünya hayatının geçici bir imtihan olduğunu bilir bu bilinçle yaşarız.

Güvenilmesi ve sığınılması gereken tek makamın Allah olduğunu bilir ve huzur buluruz.

TÖVBE İLE

Hata ve günahlarımızda ısrar etmez, hatamızın farkına varıp Allah'a döneriz.

Allah'tan af diler onun sonsuz merhametine sığınırız.

Yüce Allah da tövbe edip kendisine dönen kullarını geri çevirmez.

İBADETLER SAYESİNDE :

- Sadece zor zamanlarda değil her zaman kulluk ederiz.
- Kendimizi daha iyi tanır, güçlü bir karakter sahibi oluruz.
- Kötülüklerden arınarak olgunlaşır ve bu olgunluk sayesinde öz güven duygusu kazanırız.
- Aşırılıktan ve zararlı davranışlardan uzak dururuz.
- Sorumluluk duygumuz gelişir. Her şeye karşı sorumluluk bilinciyle hareket ederiz.
- Allah ibadetler vesilesiyle bizleri tertemiz yapmak ve üzerimizdeki nimetlerini tamamlamak istemektedir
- Kin, düşmanlık, kibir, alay etme, alkol, uyuşturucu, zina gibi aşırı eğilim ve davranışlar gerçeği görmeye doğru ve yerinde davranmaya , kalplerin körelmesine ve vicdanların kararmasına sebep olur.
- İslam dini güzel ahlakı vurgular.
- İbadetler kişinin dürüst, hoşgörölü, adaletli, sabırlı olma gibi ahlaki erdemler kazanmasına vesile olur.

KUR'AN DAN MESAJLAR : BAKARA SURESİ 177. AYET

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla; "Yüzlerinizi doğuya ve batıya çevirmeniz iyilik değildir. Asıl iyilik kişinin Allah'a, ahiret gününe, meleklerle, kitaba ve peygamberlere iman etmesi; sevdiği maldan yakınlarına, yetimlere,

yoksullara, yolda kalmışlara, yardım isteyenlere ve özgürlüğünü kaybetmiş olan kölelere harcaması; namazı kılıp zekat vermesidir. Böyleleri anlaşma yaptıklarında sözlerini tutarlar; darlıkta, hastalıkta ve savaş zamanında sabrederler. İşte doğru olanlar bunlardır ve işte takva sahipleri bunlardır."

- **Ayette geçen** "birr" kavramı ahlak güzelliğini ifade eder.
- **Ayetin iniş sebebi:** Müslümanların namaz kılarken yönlerinin Mescid-i aksa'ya değil Kabe'ye yönelmeleri
- **Ayette verilen mesaj:** Gerçek iyilik bireysel ve sosyal hayatta etkisini gösteren somut bir davranıştır.
- Kible yönünün değiştirilmesi yada sadece görünüş olarak yapılan davranışlar.

SORU 1: Dinen yükümlü sayılan insanların davranışları ve bunlarla ilgili hükümlerdir

Yukarıda tanımı verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Mukabele   B) Mükellef   C) Akl-ı Selim   D) Efal-i Mükellefin   E) Amel-i Salih

SORU 2: İslam dinine göre ibadetleri yerine getirmekle yükümlü olmak için bir kişide bulunması gereken şartlar hangileridir? I. Akıllı olmak   II. Ergenlik çağına girmek   III. Efal-i mükellefin ile ilgili kavramları bilmek

- A)Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III   D) I. Ve II.   E) II. Ve III

SORU 3: Aşağıdaki ibadetlerden hangisi hem beden hem mal ile yapılan bir ibadettir?

- A)Hac   B) Namaz   C) Oruç   D) Zekat   E) Abdest

SORU 4: Aşağıdaki ibadetlerden hangisi vacip hükmü kapsamında değerlendirilemez?

- A)Fıtır sadakası   B) Kurban kesmek   C) Vitir namazı   D) Bayram namazı   E) Oruç tutmak

SORU 5: İbadet Allah'a imanın doğal bir sonucudur. Müslüman Allah'a (c.c) olan bağlılığını ibadetle gösterir. İbadetler insanı iyiye, doğruya ve güzele yönlendirir.

Buna göre Allah'a inanan bir kimsenin aşağıdaki davranışlardan hangisini yapması beklenmez*

- A) Farz olan ibadetleri yerine getirir.   B) Güzel davranışlar yapmaya istekli olur.
C) Allah'ın yasakladığı davranışlardan sakınır.   D) İbadetler gönüllü bir şekilde ve içtenlikle yapar.
E) İbadet ederek toplumsal mevki kazanmaya çalışır.

SORU 6: Hz. Peygamberin farz ve vacibin yanı sıra devamlı yaptığı, çok az terk ettiği iş, davranış ve ibadetlerdir. Tanımı verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Mekruh   B) Sünnet-i Müekkede   C) Müstehap   D) Mendup   E) Helal

SORU 7: Aşağıdakilerden hangisi İslam'a göre ibadette olması gereken özelliklerden biri değildir?

- A)İbadetin samimiyetle yapılması   B) İbadetin kişiye maddi kazanç sağlaması
C) İbadet'in Kur'an ve sünnete uygun olması   D) İbadetin sadece Allah rızası için yapılması
E) İbadetin Hz. Peygamberin öğrettiği şekilde yapılması

SORU 8:Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde verilenlerin tamamı İslam'a göre yapılması istenen fiillerden oluşur?

- A) Vacip - Sünnet - Mekruh
B) Mendup - Haram - Sünnet
C) Farz - Vacip - Sünnet
D) Farz - Haram - Mekruh
E) Mubah - Mekruh - Mendup

